

GRAMATICKÁ KATEGÓRIA ČÍSLA V ANGLICKOM A SLOVENSKOM JAZYKU

THE GRAMMATICAL CATEGORY OF NUMBER IN ENGLISH AND SLOVAK

EVA MAIEROVÁ

Abstract

The article introduces the theoretical aspects of the grammatical category of number on the semantic, morphological, and lexical levels. Particular attention is paid to the specific group of pluralia tantum, comparing their usage in the English language with Slovak. The paper points out possible negative language transfer from the native tongue to the foreign language in this area, which should be taken into account in the process of teaching English for specific purposes.

Keywords: grammatical category, number, pluralia tantum, singularia tantum, morphology.

Abstrakt

Príspevok sa zaoberá teoretickými aspektmi kategórie čísla na sémantickej, morfolologickej a lexikálnej úrovni. Zvláštna pozornosť je venovaná špecifickej skupine plurálií tantum a ich používaniu v anglickom jazyku v porovnaní so slovenským. Zároveň sa v tejto jazykovej oblasti poukazuje na možný negatívny transfer z rodného do cudzieho jazyka, čo je potrebné brať do úvahy pri výučbe anglického jazyka pre špecifické účely.

Kľúčové slová: gramatická kategória, číslo, pluráliá tantum, singuláriá tantum, morfológia.

Úvod

Číslo je podľa niektorých autorov (Corbett, 2000) jednou z najviac podceňovaných gramatických kategórií najmä pre svoju prvoplánovú jednoduchosť. Už Otto Jespersen (1924, s. 188) konštatoval: „Číslo sa môže javiť ako jedna z najjednoduchších prirodzených kategórií, také jednoduché ako ‘dva a dva sú štyri.’ Avšak pri bližšom skúmaní predstavuje veľa problémov ako logických, tak aj lingvistických.” Uvedené platí ešte viac pri porovnávaní danej kategórie vo viacerých jazykoch a aj pre učiacich sa anglický jazyk ako cudzí predstavuje určitú výzvu s ohľadom na medzijazykovú interferenciu s rodným jazykom, najmä ak ide o rozdiely medzi analytickým jazykom, akým je angličtina, a syntetickým v prípade slovenčiny.

Teoretické základy gramatickej kategórie čísla

Juraj Dolník (1999, s. 53) definuje gramatickú kategóriu ako „najvšeobecnejší pojem vo vzťahu k istému relevantnému výseku skutočnosti, ktorého rozsahom je trieda rovnorodých objektov (v najširšom zmysle) z tohto výseku.” Pričom korelačné členy, v našom prípade singulárové a plurálové tvary, nazýva kategoriálnymi formami alebo gramémami (Dolník, 1999).

Gramatická kategória čísla je teda morfogramatická menná kategória v rôznych jazykoch vyjadrená formami substantív, adjektív, pronomín a gramatickou zhodou subjektu a predikátu, v angličtine tiež použitím neurčitého alebo nulového člena v jednotnom čísle. V anglickom aj v slovenskom jazyku ide o dvojčlennú opozíciu singuláru (jednotného čísla) a plurálu (množného čísla). V niektorých iných jazykoch existuje aj duál (dvojné číslo), triál (trojné číslo), kvadriál (štvorné číslo) a paukál (číslo označujúceho malý počet) (Corbett, 2000; McGregor, 2015). Napríklad duál existoval v slovanských jazykoch v starších obdobiach ich vývinu, pričom nebol úplne rozvinutý a zanikal v priebehu 10. – 15. storočia (Majtánová, 1976). Dnes sú z duálových foriem v slovenčine zachované len zvyšky ako *oba – obaja – obe, dvoma/dvomi, oči, uši* (oproti *oká, uchá*).

Opozícia singuláru a plurálu je založená na binárnom protiklade jednotnosti a mnohosti, respektíve na protiklade jednotnosti a nerozčlenenosti/nie mnohosti, pričom tu ide o privatívny protiklad, kde jeden člen tejto opozície je príznakový a druhý bezpríznačkový (Dvonč, 1966). Všeobecne sa za bezpríznačkový člen tejto opozície pokladá jednotné číslo pomenúvajúce jeden objekt a za príznakový množné číslo pomenúvajúce viac než jeden objekt (Dvonč, 1966; Lyons, 1968).

Bezpríznačkovosť singuláru sa prejavuje okrem iného aj tým, že:

- formy jednotného čísla sú kratšie a jednoduchšie ako formy množného čísla,
- jednotné číslo je v jazyku frekventovanejšie ako množné,
- v singulári sa prejavujú viaceré prierezové dimenzie ako v množnom, t. j. gramatické kategórie pádu a rodu sú výraznejšie vyjadrené v singulári než v pluráli,
- bezpríznačková kategória sa vyskytuje v kontextoch, kde je opozícia singulár – plurál neutralizovaná,
- bezpríznačková kategória sa nachádza vo viacerých jazykoch a vo väčšine kontextov v rámci jedného jazyka, pričom existuje menej reštrikcií jej použitia (McGregor, 2015).

Tendencia vyjadrenia rodu a pádu v jednotnom čísle je očividne viac prítomná v slovenčine ako v syntetickom jazyku než v angličtine, v ktorej prevláda analytický charakter.

Proti názoru, že v určitých prípadoch môže byť aj jednotné číslo príznakovým členom opozície, namieta Z. Šiška (1969, s. 101): „Tvrdí-li se, že silným členem daného protikladu (t. j. singulár – plurál) může být také singulár, pak se obvykle zapomíná, že plurál může zastupovat singulár pouze v případě fakultativní transpozice, t. j. jen v postaveních, která jsou v systému priferimní, nebo se kritérium závazné transpozice neprávem nerespektuje.“ Pod pojmom záväznej transpozície, resp. substitúcie, sa rozumie to, že slabý člen opozície, jednotné číslo, môže v pozícii sémantickej neutralizácie nahradiť silný člen, množné číslo. Ide o prípady typu: „Náš občan to pochopí“, kde je reálna mnohosť vyjadrená formou jednotného čísla, kde často ide o štylisticky zafarbené použitie singuláru.

Zároveň sa gramatická kategória čísla považuje za odrazovú kategóriu, „lebo pomerne jasne odráža z mimojazykovej skutočnosti tú stránku, že veci sa vyskytujú v rozličnom počte“ (Oravec a kol., 1984, s. 19). Avšak pri porovnaní rôznych jazykov sa ukazuje, že nie vždy je tento odraz rovnaký. Takéto rozdiely nachádzame aj v rámci slovanských jazykov, napr. medzi slovenčinou a ruštinou: *Vianoce* – рождество, narodeniny – день рождения, lešenie – леса, peňažný vklad – авуары, váha – весы, alebo medzi slovenčinou a češtinou: pečeň – játra, chrbát – záda, (dvojitý) rebrik – štafle, Uhorsko – Uhry a pod. Samozrejme sa tiež vyskytujú medzi rôznymi vetvami indoeurópskej rodiny jazykov, a teda logicky aj medzi slovenčinou a angličtinou. Napríklad slovo *ústa* je v slovenčine plurále tantum, kým v angličtine je to počítateľné substantívum *mouth* – *mouths*, podobne ako *dvere* – *door/s*, *hrable* – *rake/s*, *noviny* – *newspaper/s*, *husle* – *violin/s*, *hodinky* – *watch/es*, *hodiny* – *clock/s*, alebo slovenské plurále tantum *peniaze* zodpovedá anglickému singuláre tantum *money*. Nachádzame aj opačné príklady, keď pluráliá tantum v angličtine majú slovenský pendant vyskytujúci sa v jednotnom aj množnom čísle alebo v slovenčine sú to singuláriá tantum, napr. *clothes* – *oblečenie*, *furnishings* – (*bytové*) *zariadenie*, *riches* – *bohatstvo*, *belongings* – *majetok/majetky*, *tweezers* – *pinzeta/y*, atď. Práve dané odlišnosti spôsobujú pri osvojovaní si cudzieho jazyka určité problémy, ktorým sa budeme venovať ďalej.

Popri uvedených medzijazykových rozdieloch v rámci gramatickej kategórie čísla ako odrazovej kategórie, je tiež potrebné rozlišovať medzi reálnym a gramaticky vyjadreným číslom (Mistrík, 1983): pri pomenovaní látok, ktoré sa nepočítajú na kusy, sa používa singulár (*ryža* – *rice*, *tráva* – *grass*, *piesok* – *sand*) a pri pomenovaní jednej veci sa používa plurál (*nožnice* – *scissors*, *plúca* – *lungs*, *okuliare* – *glasses*). Vo všetkých týchto prípadoch je nutné venovať pozornosť interlingválnym odlišnostiam, ako napríklad *husle* – *violin*, *zelenina* – *vegetables* a pod.

Formy plurálu v anglickom jazyku

Formy množného čísla v anglickom jazyku sú jedným z gramatických javov, ktoré sú ľahko osvojiteľné už na najnižších úrovniach ovládania angličtiny ako cudzieho jazyka pre svoju relatívnu jednoduchosť, ktorá spočíva v pridávaní gramatickej morfémy *-s* a jej variantu *-es*. Aj v postupnosti osvojovania si gramatických kategórií u detí je číslo na prvom mieste, nasledované pádom a rodom predovšetkým v syntetických a aglutinačných jazykoch (Brooks, Kempe, 2014).

Samozrejme, študenti na vysokej škole tento základný princíp ovládajú, avšak menšie či väčšie problémy môžu spôsobovať iregulárne formy, a to najmä opozícia *woman – women* (vrátane výslovnosti), nepravidelnosti ako *Germans* verus *Englishmen*, čiastočne aj *shelf – shelves*, *tomato/es* verus *memo/s*, a tiež plurálové formy prevzaté z gréčtiny: *alumnus – alumni*, *focus – foci*, *stimulus – stimuli*, *radius – radii* a latinčiny: *criterion – criteria*, *memorandum – memoranda*, *erratum – errata*, *datum – data*, *stratum – strata*, *addendum – addenda* atď. Pri viacerých z nich však popri gréckych a latinských formách plurálu existujú aj regulárne formy tvorené morfémy *-(e)s*: *focuses*, *radiuses*, *criteria*, *memorandums*, hoci niekedy ide pri použití rôznych plurálových koncoviek o zmenu významu, napr. *index – indices* (burzové indexy), *indexes* (indexy v knihách); *appendix – appendices* (prilohy v knihe), *appendixes* (slepé črevá). Podobný významový rozdiel je aj v prípade *mouse – mice* (zvieratá), *mouses* (počítačové myši).

V akademickom prostredí je potrebné upozorniť aj na zmeny v substantívach zakončených na *-is*: *analysis – analyses*, *axis – axes*, *basis – bases*, *thesis – theses*, *hypothesis – hypotheses*, *crisis – crises*, *parenthesis – parentheses*, keďže tieto podstatné mená sa v danom diskurze vyskytujú relatívne často.

Samostatným špecifikom je tvorenie plurálu kompozít, kde existuje niekoľko pravidiel (Manser, 2006): koncovka množného čísla sa všeobecne pridáva k substantívnej časti kompozita (*attorneys general*, *passers-by*, *whiteboards*, *onlookers*, *lookers-on*); ak sa kompozitum skladá z dvoch substantív, plurál sa tvorí pridaním z druhého substantíva (*businessmen*, *business people*, *house owners*, *post offices*); ak je kompozitum zložené z dvoch podstatných, medzi ktorými je predložka, plurálová morféma sa pridáva k prvému substantívu (*brothers-in-law*, *men-in-space*). Ak zložené podstatné meno neobsahuje substantívnu časť, morféma *-s* sa pripája ku koncu slova (*spin-offs*, *start-ups*, *forget-me-nots*). Pri niektorých kompozitách sú správne dva tvary – *courts martial/court martials*, kým pri ďalších je plurálová forma v oboch častiach kompozita – *(wo)menservants*, *Knights Templars* (tiež *Knights Templar*).

Na druhej strane stoja substantíva, ktoré majú identické singulárne a plurálové formy: *aircraft*, *fish*, *offspring*, *sheep* – *Several large fish live in the lake*, a kolektívne podstatné mená, ktoré sa aj v singulárnej forme môžu viazať so slovesom v pluráli: *audience*, *committee*, *community*, *crew*, *department*, *family*, *firm*, *government*, *group*, *police*, *team*, *the Bank of England* – *She's happy with the way the police have handled the case*. Keďže takéto prípady v slovenčine neexistujú, vo výučbe je im treba venovať adekvátnu pozornosť, na čo upozorňuje aj A. Dziemianko vo svojej štúdií venovanej kongruencii medzi subjektom a predikátom v angličtine v porovnaní s poľštinou, kde uvedený jav, ktorý autorka nazýva „*notional concord*“, predstavuje problém, keďže v slovanských jazykoch „sú gramatické vlastnosti menného subjektu rozhodujúce pre číslo slovesného predikátu vo vete“ (Dziemianko, 2008, s. 451).

Pre slovenských študentov predstavujú pomerne frekventovaný problém číslovky *dozen*, *thousand*, *hundred*, *thousand*, *million*, atď., ktoré tvoria plurál pravidelne, ale len za určitých okolností, preto je nesprávne používanie koncovky *-s* v týchto slovách s predchádzajúcou určitou číslovkou: *5 millions**, *1.3 billions** pomerne rozšírené aj na vyšších úrovniach ovládania angličtiny ako cudzieho jazyka.

Určitou výnimkou z tvorenia plurálu je pomenovanie peňažnej meny *euro*. Kým v prípadoch ako *dollar*, *pound*, *crown* má množné číslo pravidelné formy *dollars*, *pounds*, *crowns*, spoločná európska mena má dve formy plurálu: *(a million) euro* a tiež *euros* (Lexico, 2020). Táto nepravidelnosť v angličtine pravdepodobne vychádza z faktu, že pôvodné

odporúčanie Európskej únie bolo používať názvy *euro* a *cent* v množnom čísle bez plurálovej koncovky, kým v súčasnosti musí byť iba forma nominatívu singuláru identická vo všetkých oficiálnych jazykoch Európskej únie a plurálové formy sú akceptované, ak nenarušajú koreň *eur-* (European Union, 2019).

Pluráliá tantum

Termínom *pluráliá tantum* sa označujú substantíva, ktoré majú len formu množného čísla. V slovenskej jazykovednej literatúre sa používa aj pomenovanie *pomnožené podstatné mená*, pri ktorých singulárová forma úplne absentuje, a ktoré predstavujú podskupinu *skupinových podstatných mien*, kde je plurálová forma frekventovanejšia než singulárová (Dvonč et al., 1966).

Iné definície vymedzujú plurále tantum ako „substantívum vo forme plurálu, ale s významom singuláru, ako napríklad *scissors*, *pants* alebo *binoculars*” (Trask, 1997, s. 172). Nie vždy musí slovo *scissors* označovať jeden predmet, ako upozorňuje Corbett (2019): *These scissors are blunt.* verus *All the scissors are blunt.* V oboch prípadoch je morfológia a syntax v súlade, ale v prvom prípade sémantika nie je v súlade s morfológiou a syntaxou a zároveň druhý prípad odporuje Traskovej definícii.

Wierzbickej definícia singulárií a plurálií tantum rozlišuje tieto dve triedy na morfológických a syntaktických základoch, ako aj na základe ich sémantiky. Podľa tejto autorky „kolektívne koncepty založené na súvislostiach a funkciách, ako napríklad *furniture*, sú singuláriá tantum, zatiaľ čo kolektívne koncepty založené na súvislostiach bez odkazu na funkciu, ako napríklad *leftovers* alebo *contents*, sú pluráliá tantum“ (Wierzbicka, 1984, s. 321).

Pluráliá tantum treba odlišiť od niektorých podstatných mien zakončených morfémou *-s*, akými sú napríklad názvy chorôb (*measles*, *mumps*, *rabies*), hier (*billiards*, *draughts/checkers*) a vedných disciplín (*economics*, *mathematics*, *physics*, *statistics*), ale aj samostatné slová ako *news*, *means*, *odds*, *series* ktoré sa prevažne alebo výlučne viažu so slovesom v singulári a/alebo s neurčitým členom, napr. *Mainstream economics to date has not exhibited an enthusiasm for entering into methodological debate.*; *No news is good news.*; *technology seen as a means to bring about emancipation*; *a series of events*. Napriek tomu ich vybrané gramatické príručky zaraďujú medzi pluráliá tantum (Bauer et al., 2015). Niektorí autori preto upozorňujú na nesúlad medzi morfológiou a sémantikou (Acquaviva, 2008). Avšak zatiaľ čo morfológická a syntaktická stránka pomnožných podstatných mien je pomerne detailne spracovaná, sémantickému pohľadu na daný fenomén sa venovala len čiastočná pozornosť.

Z tradičného morfológického pohľadu, základom ktorého je forma množného čísla, sa v slavistickej i anglicistickej literatúre vyčleňujú nasledujúce významové skupiny plurálií tantum¹ (Bauer et al., 2015; Broughton, 1990; Petr, 1986):

- a) názvy odevov: *pants/trousers* – *nohavice*, *clothes* – *šaty*, *jeans* – *džínsy*, *tights* – *pančuchy*, *shorts* – *šortky*;
- b) názvy chorôb: *measles* – *osýpky*, *mumps* – *príušnice*, *goosebumps/willies/shivers* – *zimomriavky*;
- c) názvy nástrojov: *scissors* – *nožnice*, *pliers/pincers* – *kliešte*, *glasses/spectacles* – *okuliare*;
- d) ďalšie pluráliá tantum: *credentials* – *poverovacie listiny*, *funds* – *finančné prostriedky*, *groceries* – *potraviny*; *premises* – *priestory*, *savings* – *úspory*.

V slovenčine sa k uvedeným skupinám pridávajú aj

- a) názvy sviatkov: *Vianoce*, *narodeniny*, *meniny*,
- b) pomenovania častí tela: *plúca*, *ústa*, *prsia*,
- c) zemepisné názvy: *Tatry*, *Pusté Úľany*, *subtrópy*.

Popri tejto sémantickej typológii, je potrebné poukázať na lexikálne rozdiely v rámci jedného slova, respektíve dvoch lexém (Acquaviva 2008), ako sú napríklad *look* verus *looks*. Vo

¹ Vybrané príklady sú v oboch jazykoch pluráliami tantum.

význame *pohľad*, výraz je slovo *look* počítateľné, t. j. má obe formy gramatickej kategórie čísla: *let me get a closer look; the disinterested looks on the faces of the politicians*. Význam *vzhľad* (*obzvlášť niečia fyzická atraktivita*) je vyjadrený iba plurálovou formou *looks*: *Her looks improved as she grew older*. Podobné je to aj v prípade opozície *fund – funds* z oblasti ekonómie a hospodárstva: 1) *fund = fond* je počítateľným podstatným menom: *The hospital has set up a special fund to buy new equipment.*; 2) *funds = finančné prostriedky* sú plurále tantum: *The subsidies include direct cash payments, debt payments, and funds for capital projects*. V prípade lexém *damage* a *damages* ide o singuláre tantum na jednej strane vo význame *škoda, poškodenie* a plurále tantum na strane druhej vo význame *odškodnenie, odškodné, náhrada škody*: *bombing caused extensive damage to the town* oproti *she was awarded \$284,000 in damages*. Odlišný je vzťah medzi *good* a *goods*, kde ide o prídavné meno vo význame *dobry* a plurále tantum označujúce *tovar, majetok*, pričom v slovenčine sú dané substantíva singuláriami tantum.

Slová v pluráli sa vyskytujú tiež v idiómoch, hoci v inom kontexte majú singulár aj plurál, ako napríklad *good/my heavens, join/combine forces (with someone), raise the hackles, in fits and starts, the big boys, the big bucks, belts and whistles*. Keďže idiómy majú petrifikovanú formu, pri ich osvojovaní ich treba vnímať ako celok, hoci v niektorých prípadoch sú možné ich varianty vrátane použitia singuláru a/alebo plurálu: *line one's/somebody's pocket/s, on the ground/s of something, clear the deck/s, make allowance/s, the end/s justifies/justify the means, flex one's muscle/s, run the risk/run risks, cast/run an eye/your eyes over something*. Alebo je v určitých idiómoch jen singulár a v ďalších idiómoch obsahujúcich identické slovo zas len plurál, čo možno doložiť na príklade idiomatických výrazov s lexémou *eye – eyes*:

eye: the apple of somebody's eye, as far as the eye can/could see, beauty is in the eye of the beholder, catch somebody's eye, cock an ear/eye at something/somebody, easy on the eye, my eye!, an eye for an eye (and a tooth for a tooth), get your eye in, have an eye for something, have/keep an/your eye on somebody/something, have a roving eye, hit somebody (straight/right) in the eye, in the blink of an eye, in the public eye, in the twinkling of an eye, keep a close eye/watch on somebody/something, keep your ears/eyes open, keep your eye on the ball, keep an eye open/out, your mind's eye, the naked eye, not a dry eye in the house, not see eye to eye with somebody, one in the eye, please the eye, see something out of the corner of your eye, take your eye off the ball, there is more to somebody/something than meets the eye, turn a blind eye, under the (watchful) eye of somebody, what the eye doesn't see (the heart doesn't grieve over), with an eye for/on/to the main chance;

eyes: bat your eyes, be all eyes, before/in front of somebody's (very) eyes, be up to your eyes in something, clap/lay/set eyes on somebody/something, somebody's eyes are bigger than their stomach, feast your eyes, for somebody's eyes only, have eyes in the back of your head, have (got) eyes like a hawk, in/to somebody's eyes, in the eyes of the law, world, etc., keep your ears/eyes open, keep your eyes peeled/skinned, keep a weather eye on somebody/something, not believe your eyes, not (be able to) take your eyes off somebody/something, only have eyes for/have eyes only for somebody, open your/somebody's eyes, pull the wool over somebody's eyes, see, look at, etc. something through somebody's eyes, shut/close your eyes to something, a sight for sore eyes, with your eyes open, with your eyes shut/closed (Oxford Learner's Dictionaries 2020).

Z podstaty veci vyplýva, že použitie *eye* v jednotnom čísle je založené na metonymii a už na prvý pohľad je jasné, že obe skupiny idiémov sú približne rovnako veľké. V porovnaní so slovenčinou, ako aj pri iných idiómoch, sú niektoré frazémy paralelné: *as far as the eye can/could see – kam až oko dovidí, an eye for an eye – oko za oko, keep your eyes open – mať oči otvorené, keep one's eyes peeled – mať oči na stopkách*, iné sa odlišujú práve v aspekte čísla: *turn a blind eye – zatvárať/prizmúriť oči (nad niečím), in the public eye – na očiach verejnosti, catch one's eye – biť do očí*.

Podobná situácia ako pri frazémach je aj v terminológii, konkrétne v ekonomických, najmä viacsovných termínoch. Kým lexéma *account* patrí medzi počítateľné substantíva, v termínoch ako *accounts payable, accounts receivable, abbreviated accounts, annual accounts,*

approved accounts, audited accounts, club accounts, company accounts, final accounts, group accounts, interim accounts, nominal accounts, public accounts, real accounts (Cambridge English Business Dictionary 2011) je to plurále tantum. Ďalšie príklady zahŕňajú slová ako *economy* a *economies of scales/scope*; *payment* a *balance of payments*; *competency* a *managerial competencies*; *bill of sale* *cash sale, clearance sale, closing-down sale, point of sale* oproti *comparable-store sales, cost of sales, field sales, gross sales, net sales, retail sales, unit sales*.

Z vyššie uvedených dvoch príkladov použitia plurálových foriem podľa Paola Aquavivu (2008) vyplýva, že ovládanie určitého slova v sebe popri formálnej morfolologickej stránke zahŕňa aj jeho lexikálnu stránku, a preto hovorí o lexikálnom pluráli a morfosémantickom prístupe k nemu.

Zatiaľ čo pluráliá tantum v angličtine predstavujú pomerne limitovanú skupinu podstatných mien, skupina nepočítateľných substantív (*uncountable nouns*), nazývaných aj singuláriá tantum, je oveľa širšia, a preto aj náročnejšia pre učiacich sa na ich správne používanie, a to nielen pre absenciu formy množného čísla, ale najmä pre absenciu neurčitého člena *a/an*, ako aj výber kvantifikátorov *much, many, (a) few, (a) little*.

Je hodné pozornosti, že najväčšie problémy spôsobujú študentom tie slová, ktoré sú v slovenčine pluráliami tantum, resp. ich plurálová forma je oveľa častejšia, pričom v angličtine je ich pendantom singuláre tantum, napr. *peniaze – money, (dávať niekomu) rady – advice, informácie – information, vedomosti – knowledge, vlasy – hair*. Kým v slove *money* nepridávajú koncovku *-s*, veľmi často používajú nesprávnu kongruenciu podmetu a predikátu *money are**, v ostatných lexémach akosi prirodzene pod vplyvom rodného jazyka tvoria pravidelný plurál.

Záver

Do praxe výučby anglického jazyka ako cudzieho sa teoretické poznatky v oblasti gramatickej kategórie čísla a plurálií tantum premietajú do prezentácie jednotlivých lexém nie izolovane, ale v konkrétnom kontexte a v prípade rôzneho použitia čísla v oboch jazykoch je potrebné upozorňovať na rozdiely v ich výskyte a použití s ohľadom na interferenciu medzi oboma jazykmi a negatívny transfer z materinského do cudzieho jazyka. Hoci je teda gramatická kategória čísla na prvý pohľad z formálneho aj významového hľadiska pomerne jednoduchá, najmä na vyšších úrovniach ovládania angličtiny ako cudzieho jazyka je nutné dbať na jej korektné používanie a v čo najväčšej miere sa snažiť eliminovať negatívny transfer zo slovenčiny.

Literatúra

ACQUAVIVA, P. 2008. *Lexical Plurals: A Morphosemantic Approach*. Oxford: Oxford University Press. 312 s.

BAUER, L., LIEBER, R., PLAG, I. 2015. *The Oxford Reference Guide to English Morphology*. Oxford: Oxford University Press. 718 s.

BROOKS, P. J., KEMPE, V. 2014. *Encyclopedia of Language Development*. Los Angeles, London, New Delhi, Singapore, Washington DC: SAGE Reference. 784 s.

BROUGHTON, G. 1990. *Penguin English Grammar A – Z for Advanced Students*. London: Penguin Books. 320 s.

Cambridge Business English Dictionary. 2011. Cambridge: Cambridge University Press. 947 s.

CORBETT, G. G. 2000. *Number*. Cambridge: Cambridge University Press. 380 s.

CORBETT, G. G. 2019. Pluralia tantum nouns and the theory of features: a typology of nouns with non-canonical number properties. In: *Morphology* 29, s. 51 – 108.

DVONČ, L. et al. 1966. *Morfológia slovenského jazyka*. Bratislava: Vydavateľstvo Slovenskej akadémie vied. 895 s.

- DZIEMIANKO, A. 2008. Subject-Verb Concord with Collective Nouns or the Count-Mass Distinction: Which is More Difficult for Polish Learners of English? In: *Poznań Studies in Contemporary Linguistics*, vol. 44, no. 4, 2008, s. 449 – 468.
- EUROPEAN UNION. 2019. *The official website of the European Union*. Dostupné dňa 26. 4. 2020: <https://europa.eu/european-union/about-eu/euro/design-euro>
- JESPERSEN, O. 1924. *The Philosophy of Grammar*. London, New York: Routledge. 709 s.
- LEXICO. 2020. *Euro*. Oxford: Oxford University Press. Dostupné dňa 26. 4. 2020: <https://www.lexico.com/definition/euro>
- LYONS, J. 1968. *Introduction to Theoretical Linguistics*. Cambridge: Cambridge University Press. 534 s.
- MAJTÁNOVÁ, M. 1976. Postavenie duálu a používanie duálových tvarov v slovenčine predpisovného obdobia. In: *Slovenská reč*, 41, 1976, č. 2, s. 77 – 84.
- MANSER, M. H. 2006. *The Facts On File guide to good writing*. New York: Facts On File Inc. 405 s.
- MCGREGOR, W. B. 2015. *Linguistics: An Introduction*. Second edition. London, New York: Bloomsbury. 408 s.
- MISTRÍK, J. 1983. *Moderná slovenčina*. Bratislava: Slovenské pedagogické nakladateľstvo. 292 s.
- ORAVEC, J., BAJZÍKOVÁ, E., FURDÍK J. 1984. *Súčasný slovenský spisovný jazyk: morfológia*. Bratislava: Slovenské pedagogické nakladateľstvo. 227 s.
- Oxford Learner's Dictionaries* 2020. Oxford: Oxford University Press. Dostupné 25. 4. 2020: https://www.oxfordlearnersdictionaries.com/definition/english/eye_1?q=eye
- PETR, J. 1986. *Mluvnice češtiny. Tvarosloví*. Praha: Academia, nakladatelství Československé akademie věd. 532 s.
- ŠIŠKA, Z. 1969. O gramatické kategorii čísla. In: *Československá rusistika*, roč. 14, č. 3, s. 97 – 102.
- TRASK, R. L. 1997. *A student's dictionary of language and linguistics*. London: Arnold. 254 s.
- WIERZBICKA, A. 1984. *apples* are not a “kind of fruit”: the semantics of human categorization. In: *American Ethnologist*, 11, s. 313 – 328.

Kontakt

PhDr. Eva Maierová, PhD.
Ekonomická univerzita v Bratislave
Fakulta aplikovaných jazykov
Katedra anglického jazyka
Dolnozemska cesta 1, 852 35 Bratislava
Slovenská republika
Email: eva.maierova@euba.sk